26 Αυγούστου 2014

Κριτική της Βιοηθικής & Συνθετική Βιολογία

/ Πεμπτουσία

Image not found or type unknown

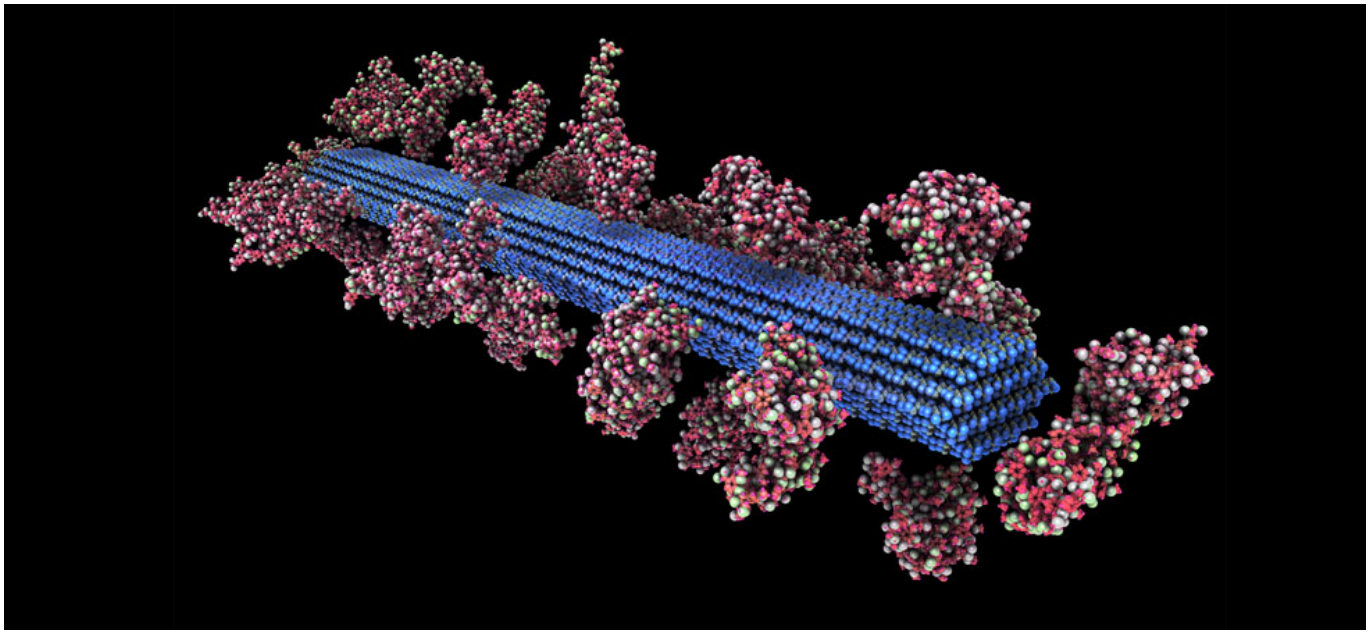

Όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, στη συνάφεια όπου εξετάσαμε τις αρχές και τις φιλοσοφικές βάσεις της βιοηθικής, ότι η βιοηθική προστρέχει σε ετερόκλητα φιλοσοφικά ρεύματα για να καταρτήσει τον γνωστό κατάλογο με τις τέσσερις αρχές , προκειμένου να αντιμετωπίσει τα νεοεμφανιζόμενα βιοηθικά ζητήματα. Αυτή η πρακτική βρήκε ίσως πρόσφορο έδαφος στην δυτική πολυπολιτισμικότητα και ιδιαίτερα στην αμερικανική εκδοχή της, όπου τα πάντα, ακόμη και οι πιο προφανείς αλήθειες, τίθενται σε αμφισβήτηση.[1]

Όπως επισημαίνεται όμως: «Η στάση αυτή μπορεί να ήταν χρήσιμη σε μία κοινωνία η οποία αποτέλεσε χωνευτήρι πολιτισμών, όπως εκείνη των Ηνωμένων Πολιτειών και έπρεπε να βρει ένα θεωρητικό υπόβαθρο για την συνύπαρξη εκατομμυρίων ανθρώπων από διαφορετικούς πολιτισμούς. Δεν μπορεί όμως να λειτουργήσει αυτονόητα και άκριτα σε κοινωνίες στις οποίες οι αρχές και οι αξίες τους έχουν δοκιμαστεί στο πέρασμα των αιώνων. Π. χ. η καύση των νεκρών δεν θα γινόταν εύκολα αποδεκτή σε πολιτισμούς στους οποίους η ανάσταση αποτελεί μέρος της πίστης τους, ανεξάρτητα με τα όποια ευλογοφανή επιχειρήματα. Ή, πιο σχετικό με το θέμα μας, η αξία της εμβρυϊκής ζωής δεν τέθηκε ποτέ σε αμφισβήτηση σε

επίπεδο θεμελιώδους προβληματισμού, από τις λεγόμενες βιβλικές θρησκείες, ασχέτως με τις κατά καιρούς παρεκκλίσεις που παρουσιάζονται»[2].

Υπάρχει μία αρχή θεολογική και ανθρωπολογική ταυτόχρονα, η οποία ενώ στη Δύση έχει είτε λησμονηθεί είτε παραχαραχθεί, στην ορθόδοξη θεολογία αντίθετα συνεχίζει να αποτελεί την βάση της θεολογίας, του βιώματός της, της μυστηριακής ζωής της και της ηθικής της. Η αρχή αυτή είναι η αρχή του Προσώπου, ή ορθότερα, η αρχή της Υποστάσεως στον Θεό και τον άνθρωπο, όπως επισημαίνει ο μακαριστός Γέρων Σωφρόνιος Σαχάρωφ, ο οποίος την προέβαλλε και την ανέπτυξε στην διδασκαλία του τα τελευταία χρόνια με πρωτοφανή πληρότητα και βάθος. Η αρχή αυτή, όπως λέει ο Γέρων, είναι άπειρη και απροσδιόριστη ως προς το πραγματικό της οντολογικό βάθος, αφού αποτελεί τον τρόπο ύπαρξης του ίδιου του Τραδικού Θεού, όπως διακηρύσσει το Τριαδικό Δόγμα της Εκκλησίας[3]. Ο μελετητής της ορθόδοξης βιοηθικής γρήγορα μπορεί να διαπιστώσει ότι οι ορθόδοξοι βιοηθικολόγοι κατανόησαν από νωρίς την αξία της αρχής αυτής για την βιοηθική, καθώς και τους κινδύνους που κρύβει τυχόν παραμερισμός της. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, η αρχή αυτή προτάθηκε ως μέρους ενός corpus αρχών ορθόδοξης βιοηθικής, αντίστοιχων με εκείνων των τεσσάρων αρχών της θύραθεν βιοηθικής, για την αποτίμηση των βιοηθικών ζητημάτων[4].

Ιδιαίτερα πολύτιμη κρίνεται η αρχή του Προσώπου – Υποστάσεως στην βιοηθική προσέγγιση της συνθετικής βιολογίας. Με βάση αυτήν την αρχή, στον άνθρωπο διακρίνονται κάποια στοιχεία τα οποία τον χαρακτηρίζουν και τον διαφοροποιούν ως ύπαρξη. Τα στοιχεία αυτά είναι τόσο σημαντικά, που αν υποτιμηθούν με σκοπό την επίτευξη οποιουδήποτε ευεργετήματος στον χώρο της υγείας, ή οπουδήποτε αλλού, φαλικιδεύεται επικίνδυνα η ανθρώπινη ύπαρξη και μάλιστα ο εσώτατος πυρήνας της, τον οποίον αποτελεί το ανθρώπινο Πρόσωπο-Υπόσταση.

[συνεχίζεται]

> ***Παρατήρηση:** Το παρόν άρθρο αποτελεί συνέχεια του αφιερώματος στη συνθετική βιολογία. Πρόκειται για μια μεγάλη έρευνα, αναθεωρημένη έκδοση μεταπτυχιακής-διλπλωματικής εργασίας που κατατέθηκε στο ΕΑΠ κα πραγματοποιήθηκε από τον θεολόγο Στέφανο Καραούλη με επιβλέποντες τους Ν. Κόϊο και Αν. Μαρά.* ***Φωτ.:*** *users.nccs.gov*

[1] Χρήστου Γιανναρά, «Αντίδοτο εόρτιας ανίας», *Καθημερινή*, 31/12/2000.

[2] Νικ. Κόϊου, Η βιοηθική ως πολιτισμικό φαινόμενο, *Ιατρικά Θέματα*, τ. 41, Ιαν.-

Φεβρ.-Μάρτ. 2006, σελ. 7—15.

[3] Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάρωφ), *Οψόμεθα τον Θεόν καθώς* εστι, Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου: Έσσεξ Αγγλίας 1992, σ. 298.

[4] Νικ. Κόϊου, *Ηθική θεώρηση των τεχνικών παρεμβάσεων στο ανθρώπινο γονιδίωμα*, σ. 256.